

ՆԵՐՔԻՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ

ՆԱՄԱԿԻ ԽՄԲԱԳՐԻՆ

Թիֆլիս, 23 փետրվարի

Աւզարկելով սոյն ցուցակաւ 514 բռնըլի յօդուածանկաստանի սովալլուկ հայ եղբարց, որը ժողոված է Թիֆլիսում, Արքունու քարգանասարայում, ինչնրեմ բարեհանձեցէք պապարի յիշեալ նույիրատուների անտոնները ձեր պատուական Աշխարհագործում. Վահան Վահանեանց 25 ր., Օհան Տէր-Յանեանց 25 ր., Գերովովէ Գյուլբանգեանց 15 ր., Խանանց 1 ամինու 12 ր., Ալարգիս Տէր-Ալարգսեանց

թեամ 1 ր., որ Եղիսաբէթ Պօղոսյանց 1 ր., որ
Աթմինիկ Վարդանեանց 1 ր., որ Հոգակար Յա-
ռութիւննեան 1 ր., որ Վերօնիկա Մէջէննեանց
1 ր., որ Կատարինէ Մուռաֆեան 1 ր., որ
Հարիսիմէ Աղնաւուրեան 1 ր., որ Հուշանիկ Ալ-
յերթիւննեան 1 ր., որ Սօփիա Սուքասան 1 ր.,
Հարիսիմէ Բազրպատւնեան 1 ր., Հուշանիկ Կազ-
մարաբեան 1 ր., Հուշանիկ Պատղեան 1 ր., Հու-
շանիկ Գիշատուստուրեան 1 ր., Հուշանիկ Գաս-
պարեան 1 ր., Եղիսաբէթ Վարդանեան 1 ր.,
Վերօնիկա Վիկիւեան 1 ր., Վարդուհի Ղազար-
սեան 1 ր., Սօփիա՝ Ղարաբէկուրեան 1 ր., Գա-
յինանէ Օձեանը¹ 1 ր., տէ Եվինմանց Վահրամեան և
առ Եղիսաբէթ Ոլիուննեան 60 ական կոսէկ, Հը-
սկիսիմէ Յարութիւննեան, թէ քիլ Մտիոյեան
Սօփիա՝ Ղարաբէկան, Արքանազան Պապոյեան, Մա-

100

— 1 —

Այսալցիսա, 18 փետրվարի

akaba il anan i aman

զանցոց աղեհամարի վիճակը, այսինքն սովագաւանջութիւնը, որը արդյուն լոսդի վրա մի սարաւի է ձգում և որով նոքա ստիպված են յօւսահատութեամբ ձեռքինին կարգստել զէափի համարին առևանգատակ եղրաց, ուստի մնենք Խանկալուրի որ է միջոցա օգնել նոցա, քաց արթնք մի ստորագրութիւն Եղիսաբէթեան ուսումնարաբի աշակերտունաց մէջ, որոց մասնակցեցին և մի քանի պատառելի տիկնայք և օրիորդներ, որից գոյացաւ 61 րուբը 55 կոտկէ:

բատան 35 կ., Շոպակաթ Ամսիցեան, Հեղինէն
Ազէկեսն, Երանուհի Ալոյանեան, Շուշանիկ Գէմ-
ճեան 30-ական կ., Գիլուուհի Պաղյնիսն 25 կ.,
ա. Աննա Բէժանեսն, Խըրուհի Սուզանանեան,
Շուշանիկ Գասպարեան, Հարիսխիմէ Զարիսեան,
Սօվիայ Խիթթախնեան, Նըլիսարեթ Սերովիեան,
Սրբուհի Սրբակեան, Դիլուսի Թուզիկեան, Հարի-
սիմ Մանուկեան, Երանուհի Աղամանեան, Մա-
րիամ Յակովիսն, Շուշանիկ Պայպուրտեցեան,
Մարիամ Ղաղագիեան, Ճաքիմիկ Յարութեան

Սատացնք երթաւասարդ Տղիա Հարբարոննեանից,
որ աշակերտ է Թիգլիւսի Մանջինեանի դպրոցում, 1 բուրլ յօգուտ Վանի սովաստանչների:

5 р., Սարտունակ 3 ր., Տիգրան Տիգրան 3 ր.,
Գրիգոր Օղնիկ 6 ր., Եղբարք Ալէքսանդրանց 5
ր., Գաւիթ Սարգսեանց 5 ր., Նիկարայ Կովսնեանց
5 ր., Ստեփան Արամանեանց 5 ր., Վալոյ Թու-
բունեանց 5 ր., Յարութիհն Աղամանց 5 ր., Բա-
րուշեանց 5 ր., Քաթանեանց 5 ր., Գէորգ Սո-
լոմոնեան 3 ր., Մկրտիչ Նարանդեանց 3 ր.,
Մարգար Նարանդեանց 3 ր., Սարգսի Դուլցա-
րեանց 3 ր., Ստեփան Խաչատորեանց 3 ր., Յա-
կովը Միհիբեանց 3 ր., Եօվանէ Միրմիլով 3 ր.,
Աստուածատուր Տէր-Շանէսով 3 ր., Գրիգոր Ա-
րեանց 3 ր., Գէորգ Համնապարեանց 3 ր., Ոնի
3 ր., Յօնան Պարուճ—Սարգսին 3 ր., Յօննիկ
Թօրոսեանց 3 ր., Գրիգոր Լապասեանց 3 ր., Յա-
կովը Վասիլեանց 3 ր., Յօնինսէս Սողոմոնեանց
3 ր., Պատուալին Բարխուզարեանց 3 ր., Աղէք-
թէն սա անձնա պէտք է հասարել աղջկի բ-
թշառառութեան մը զէմ, բայց մի և նոյն ժաման-
սակ նշորհակալութեան արժանի եռադղ մը տես-
նելով նոց մասամբան և փափուկ սրտերում
ինդրում ենք ձեզանից տեղի չնորհնել ձեր լուզգի-
էնիր մինում նոց անունները տապարութեամբ
հանդէս գործ բերեի հանդերձ իւրաքանչիրի նորի-
բատութեամբ, որի են արկին Աշխեն Սամուէ-
լինանց 3 րուր, տ. Եղիսաբէթ Զաթլաբաշեանց
3 ր., տ. Եղիսաբէթ Ցակորչանեանց 3 ր., տ
Աննա Սուքասեանց 3 ր., տ. Աշխեն Բագրատու-
նեանց 2 ր., տ. Դշնոյի Անոտեանց 1 ր., տ
Նոմենայ Միրունեան 1 ր., տ. Վարդուհի Միրու-
նեանց 1 ր., տ. Սօֆիայ Օձեան 1 ր., օր. Հայ-
կանդուխ Բագրատունեան 1 ր., օր. Լատարինէ
Համաւոցցան 1 ր., օր Փեփրունեայ Քիստոսառ

Հին-ՆԱԽՈՒՁՅԻԱՆՆԻ մեր թյամակիցը ուղարք կեց մեզ, որպէս ն մուշ, մի կտոր այն հացից, որով այս բօսէիս կերակրում է Հին-ՆԱԽՈՒՁՅԱՆԻ ջախոր ժաղովուրդը: Այդ հացը նշարիտ ասրաւ փելի է: մենք թէն չենք հետազոտել նրան քիմիապէս և միկրոսկոպի օգնութեամբ, բայց և ազատ աչքով պարզ երևում է որ այդ հացի մէջ զբեթէ ցործնի ալիւր չը կայ, այլ նրա կազմող զիմաստ մարք՝ աւազը, թնթը և հողն է: Մենք դիտաւութիւն ունենք ներկայացնեն այդ հացի կտորը թիֆսի թժկական ընկերութեանը:

ժուարացնում էին նրան, բայց ուղերոք, երեխ, յոզ-
նութիւն չէր զգում, թէ և առանց երիվարի էր,
թէ և հաեւ էր զնում և հազին ոտնամաններ ան-
գամ չուներ, Նա զնում էր շտապ քայլերով, ա-
ռանց կանու առնելու, առանց իր շնչըլը նայելու,
կարծես թէ, մի սաստիկ պահանջ մղում էր նրան
դէսի առաջ, կարծես թէ, ամեն մի կորցրած
քայլէն նրա համար շտապ թնձէր:

թեան ներքոյ, կազմել էին խիստ փափուկ օթոց,

Ազգային զիս իր զարանից զիտում էր, Քրիստոնուն, թէ քնած վնելը սաստիկ հնատաքքում էր նրան: Խելէ պահած մարդու երեսը զէափ իր կողմբ զարձած վնէն, բայց կարող էր տեսնել, արգեօք աչքերը փակած էին, թէ ոչ, Կարենին

— Այդիքը, ձեռքը տարաւ ատրճանակին, և ուղղեալ
էսկի խննթը, ասաց.
— ԱՌ՝ ա, անմա...
Ատրճանակը որոտաց և գնդակը անցաւ խննթի
կողքի մօտից.
— Անդիմաւ, դու ընդդիմանում ես, գոչեց նա և
նիստակի ծալը ուղղի խրեց քրդի կոկրդի մէջ:
Տա անհնարինու պատճե մեռչեց նայ պատճե

Ուղերը մի երիտասարդ էր, համարեա մի և
նոյն կերպարանով, որպէս հաշնված էր նախըն-
թաց զիշերում լինենթէ. Մի և նոյն քրթրված
զինուորի վերաբռնւ ծածկում էր նրա բրոտովնն
մերկ անզամները, մի և նոյն թօնի կտորով պլն-
ուած էր ու գույն ու աշխատ ու ապահով էր առաջ, ք
նոյնինքն քրդական են, և ապդ քրորը պէտքը
քնած միմի, որոյինտես ձիու ոտները շղթայա-
են, որ հեռու չը գնայրէ—իսկոյն նրա զինուո-
րի ծածկում մի միտք են առ իջաւ. ըլուրի գագաթի
ձերի մէջ.

զդաբնակը ուսեց խռովի լրան և աչքերը մէջ յարտնիցաւ կատարի բարպիթին։ Մատանածնութիւնը ապակունութիւնը էր նախան, ըս գփտեր, թէ նոչ պէտք էր վճռել նաքը անզէն և մարկ, զգը պահի ունենալու մի ոտքից ցըսան զնիված զազանի հետո բառ աետո էր մեղանանիւ... ժամանակա-

զած ունեէր իր մէջը: Միայն պակաս էր բոլոծ-ներով զարդարած թաղիքայ դդակը, և կօչաներ-կով սեացրած գէմքը, որի վրա այժմ գոյնգոյն գծեր չէն երևում: Նրա զլուխը, արեգակի կի-ղող ճառագայթներից պահպանվելու համար, այժմ ծածկած էր բոլորովն թարմ, և ցեռ տերենները չը թառամած պրոտուներից հրւած զլիսարկով, որի համեն իրանց ձեռքով հրաւելով, կրում են մշակները ամառը հոսու հնձելու ժամանակ: Այդ նահանգինեական պարզ զլիսարկը հովանաւորում էր նրա այրական, բայց նոյն ժամուն ափսուր գէմքը, որի վրա նկարագած էր խորին յուսահա-տութիւն, հատունքած ներքին վրոգմունքի հետ.... թէն իր օտարութիւն հագուստի մէջ անգամ նա ե-

Մինչ նա այդ մատանշութեան մէջ էր, նկատեց, որ քուրքը զօրի իր մարդարացը, նաևց իր չուրցը, նացցը իր ձիռ վրա, և երբ տեսաւ, որ նա շատ հեռու չէր գնացել, կրկին զօրւիս զրեց իր խուրցնին վրա, որ բարձի տեղ էր ծառայութ, և պառկեց: Աւելին նա քնած չէր, և եթի քնած էր, այժմ զարթեցաւ: Խուրութեան նման մի բան կրկին ցնցեց ու վեսորի դէմքը: Կրտսենք սկսեցին լայնանալ և շրմոնքը զողողողակաց երբ նրա աչքը ընկաւ կիվակի վրա, տեսաւ, որ նկատեց բաւական հեռու ցցած էր զետեւ մասը:

— Ծնէն, ինչու ես ապահով ինձ... հարցըց նա
մահուան տագնապի մէջ։

— Դու շատ ես ապահով իմ ազգից.... դու շատ
ես յափշտակել... ես ճեղանից սովորեցայ ապա-
հութը.... Ճեղանից սովորեցայ յափշտակելը.... Նո-
ւեռու ճանապարհ պիտի գնամ.., տեսնում ես, ոչ
հագուստ ունեմ, ոչ զէնիքը և ոչ ձի։ Քո հա-
գուստը, քո զէնիքը և այդ գեղեցիկ ձին, որ ա-
րածում է խստիր մէջ, ինձ պէտք էլն... ես գի-
տէի, որ քանի չունչը բերնուում է, ոյնչն իս-
տայ ինձ, դրա համար քեզ հանգստացրի՛.... Գոյց
դու զրկիցար բայազէջի կողպուտից, բայց փոյթ
չէ, քո եղբարհները այնտեղ եռանդով դրծում

բրում էր խիստ տարապայման մի բնաւորութիւն։
Ներա ականջներին զարկեց մի ձայն, որ աւելի
նման էր ձիու սրբնջաւու ձայնին։ Նա կանգնեց
և ուշադրութեամբ սկսեց նայել իւ շուրջը։ Զայնը
կրկնվեցաւ։ Նա ստուգեց, որ ձայնը լսվում էր
մերձակայ ձորից, և քայլական մասաւութիւնից յե-
տոյ իւ քայլերը ուղղեց դէպի ան կորմը, որ չեղում
էր ուղիղ ճանապարհից, Փոքր ինչ առաջ զնացուց
յետոյ, նա բարձրացաւ մի բլուրի վրա, և արծուու
սրատեսութեամբ սկսեց լիտել ձորի խօսքը։ Այս-
տեղ շուրջաբար աճել էին զանազան տեսակ խո-
տարցութեր, որնց մէջ արածում էր մի թափած
ձի, երեսու կին մի խուռակ թօռիքը, և ուրիշ ո-

սր աշխատ և սովոր դէպի այն կոսմի վրա, որտեղ թագնածք էր ինքը. Այդ առկիթը, կարծւան, նրան մի փաք հանաւացացրեց. Նրա զէմքը այժմ խաղաղ կերպարանք ընդունեց և աչքերի մէջ փայլեց ու բախութեան նման մի բան. Ձի՞նք, - աղդ էր հար-կաւոր նրան իր գատաւորութիւնը կատարելու հա-մար.... Յանկարծ, որպէս մի դասանակալ վագր, նա գուրու թառ և եղինարդուսերի մընցի, խլեց նիշակը և արձանացաւ պատկան քրդի առջևը:

— Ծուր զէնքերեց, եղան նրա առաջնի խօսքը.

Քառորդը, ատենելով այդ այլանդակ կերպարանքը, վիտուորի քրթովաճ վերաբուժ մէջ և իր ծաղ-րական զիստակով, մի արհամարտնչական հայացք ձեռ-ին նշան եղաւ առաջ առաջ.

Քուրղը ոյնչ չը լսեց. Նրա աշքերը արդին
փակիվ էին... և անշունչ զիակը տարածել էր
գետնի վրա.

Այդ բոյրը կատարվեցաւ. մի քանի րոպէի մէջ՝
Աւզորը մըրկացրեց իր զօհին, նրա զիակը թա-
շեց, տարա և թազգեց եղիգնիրի մէջ, ծածկեց
իր քրքրած վլրարկուով, և նիզք հացնելով նրա
զգեստները, կրիելով նրա զնիքերը, -թառա զեղո-
յիկ ձիու վրա, և շարունակեց իր ճանապարհը...